

REGULAMENT
privind tranzacții cu persoane afiliate băncii

[Denumirea modificată prin Hot.BNM nr.369 din 15.12.05, în vigoare 01.01.06]

nr. 1/09 din 10.11.1995

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.67/27 din 30.11.1995

* * *

Abrogat: 19.02.2010

[Hotărîrea BNM nr.297 din 30.12.2009](#)

Aprobat
de Consiliul de Administrație
al Băncii Naționale a Moldovei,
proces-verbal nr. 31
din 10 noiembrie 1995

I. DEFINIȚII

A. La persoanele afiliate persoanei juridice, inclusiv băncii se referă:

1. Administratorii persoanei juridice și membrii comitetului de credit (în cazul băncii);
2. Acționarii care, direct sau indirect, dețin sau controlează cinci și mai multe procente din capitalul acționar al băncii. Dacă acțiunile le deține sau le controlează soțul (soția) unei astfel de persoane sau o rudă de gradul întâi, atunci se consideră că acțiunile sînt deținute și controlate de această persoană.
3. Orice persoană care exercită control* asupra persoanei juridice, sau se află sub controlul persoanei juridice, sau se află, împreună cu persoana juridică sub controlul unei alte persoane și care se consideră dar nu se vor limita la:
  - sucursalele (companiile-fiice) persoanei juridice și sucursalele (companiile-fiice) persoanelor afiliate persoanei juridice;
  - persoanele, ale căror sucursale (companiile-fiice) este persoana juridică sau persoana afiliată persoanei juridice;
  - persoanele, care se află sub același control cu persoanele afiliate persoanei juridice.

* - noțiunea de "exercitare a controlului" se va aplica în sensul definiției "exercitarea controlului" expusă în Regulamentul cu privire la expunerile "mari", cu modificările ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.70 din 14.12.95).

4. Persoanele afiliate persoanelor specificate la punctele 1-3.

La persoanele afiliate persoanei fizice se referă:

5. Orice persoană care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, precum și soțul acesteia sau are interes direct și asociat într-o participație;
6. Persoana juridică asupra căreia persoana fizică, precum și persoanele afiliate acesteia, individual sau în comun, exercită control.

[Pct.A în redacția [Hot.BNM nr.181 din 19.07.2007](#), în vigoare 24.08.2007]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.13 din 12.01.06](#), în vigoare 03.02.06]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.32 din 07.02.2002](#)]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.284 din 28.10.99](#)]

B. Expunere - orice activ și/sau element extrabilanțier, reflectat în bilanț și/sau în afara bilanțului, care poate fi supus riscului de credit (riscul că debitorul și/sau partea contractantă nu-și va putea onora obligațiunile sale față de bancă).

[Pct.B în redacția [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

C. Expunerea totală a băncii față de o persoană sau un grup de persoane acționînd în comun include următoarele:

1. Suma creditelor acordate.

2. Datorii debitoare privind leasingul financiar.

3. Angajamentele contractuale ale băncii conform cărora banca acordă sau investește mijloace bănești, includ, dar nu se limitează la următoarele puncte:

a) angajamentele privind acordarea creditului;

b) angajamentele de efectuare a plății (direct sau indirect) persoanei a treia în cazul neîndeplinirii angajamentelor de clientul băncii conform prevederilor acordului clientului cu persoana a treia sau în baza altor condiții;

c) angajamentele de garanție sau cauțiunile (fidejusiunile) în favoarea persoanei a treia, inclusiv acreditivele de rezervă, garanții și alte acorduri de acest fel;

d) orice angajament de a achiziționa o creanță sau alte drepturi de a efectua o plată a unei sume de bani.

4. Cote de participare în capitalul unităților economice.

5. Valori mobiliare emise de către agenții economici, cu excepția valorilor mobiliare deținute de bancă în calitate de agent (comisionar profesionist).

6. Mijloace plasate la bănci comerciale, cu termenul de scadență ce depășește 15 zile.

[Pct.C completat prin [Hot. BNM nr.194 din 09.10.2008](#), în vigoare 14.11.2008]

[Pct.C modificat prin [Hot.BNM nr.5 din 08.07.97](#)]

D. Determinarea capitalului normativ total este reflectată în "[Regulamentul cu privire la suficiența capitalului ponderat la risc](#)" din 31.05.1995.

E. Capitalul de gradul I este o parte a capitalului normativ total, determinat în "[Regulamentul cu privire la suficiența capitalului ponderat la risc](#)" din 31.05.1995.

F. Tranzacție cu persoanele afiliate este orice transfer de mijloace bănești sau obligații contractuale între părțile afiliate și bancă, indiferent dacă se percepe sau nu o plată.

[Pct.F introdus prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

II. TRANZACȚII CU PERSOANE AFILIAȚE BĂNCILOR

A. Tranzacții

Tranzacțiile cu persoanele afiliate trebuie să reflecte interesele băncii și nu pot fi în condiții mai avantajoase decât cu alte persoane. Persoanele afiliate poartă răspundere față de bancă în caz dacă interesul lor personal este mai presus decât interesul băncii. Băncile trebuie să fie prevăzătoare la încheierea tranzacțiilor cu persoanele afiliate. Banca va efectua tranzacții cu persoanele afiliate numai după acumularea informației (documentelor) suficiente pentru argumentarea eficienței tranzacțiilor respective, precum și pentru evaluarea riscurilor aferente acestora.

B. Acordarea creditului

1. Banca poate acorda credite persoanelor afiliate la aceleași condiții ca și altor împrumutați (cu excepția funcționarilor băncii care nu sînt afiliați băncii). Banca nu poate încasa de la persoanele afiliate dobînzii și comisioane mai mici decât percepe în condiții similare de la ceilalți împrumutați (cu excepția funcționarilor băncii care nu sînt afiliați băncii).

2. Banca e obligată să înainteze aceleași cerințe către persoanele afiliate privind asigurarea rambursării creditului, condițiilor achitării creditului, prezentării informației complete a situației financiare și informației referitor la utilizarea efectivă a creditului.

3. La acordarea creditelor persoanelor afiliate riscul de rambursare asumat de bancă nu trebuie să fie mai mare decât în cazul acordării creditelor altor împrumutați.

4. Banca aplică aceleași măsuri către persoanele afiliate, la rambursarea creditelor, ca și către alți împrumutați.

C. Acceptarea depozitelor

1. Banca poate accepta depozite de la persoane afiliate pe același termen și cu aceleași condiții ca și pentru persoanele neafiliate.

2. Banca nu este în drept să plătească persoanelor afiliate o rată a dobânzii la depozite mai mare decât altor persoane pe asemenea depozite.

3. Banca nu are dreptul să creeze condiții deosebite pentru depozitele persoanelor afiliate și să permită overdrafturi* în astfel de condiții pe conturile respective ale persoanelor afiliate.

---

* Overdraft - sold debitor pe conturile pasive

[Pct.C completat prin [Hot.BNM nr.181 din 19.07.2007](#), în vigoare 24.08.2007]

[Cap.II modificat prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

[Cap.II modificat prin [Hot.BNM nr.284 din 28.10.99](#)]

III. LIMITE MAXIME

A. Expunerea totală a băncii față de o persoană afiliată și/sau un grup de persoane care acționează împreună cu persoana afiliată băncii nu trebuie să depășească 20% (douăzeci procente) din capitalul normativ total al băncii. În grupul de persoane care acționează împreună cu persoana afiliată băncii se includ:

1. Agenții economici în care persoana afiliată, necalificată ca autoritate publică, deține sau controlează direct sau indirect cinci sau mai multe procente din capitalul acestor agenți, indiferent de forma organizatorico-juridică, și/sau lucrează în calitate de administrator și/sau este sucursală (compania fiică a ei).

2. Persoanele juridice, care se află sub același control cu persoana afiliată băncii.

3. Persoană fizică sau juridică față de care persoana afiliată a emis o garanție (gaj, cauțiune (fidejusiune)).

[Pct.A completat prin [Hot. BNM nr.194 din 09.10.2008](#), în vigoare 14.11.2008]

[Pct.A completat prin [Hot.BNM nr.142 din 01.06.06](#), în vigoare 09.06.06]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.13 din 12.01.06](#), în vigoare 03.02.06]

B. Suma totală a expunerilor băncii față de persoanele afiliate și/sau grupurile de persoane care acționează împreună cu persoanele afiliate băncii nu trebuie să depășească mărimea capitalului de gradul întâi al acestei bănci.

[Cap.III modificat prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

[Cap.III în redacția [Hot.BNM nr.284 din 28.10.99](#)]

IV. APROBAREA TRANZAȚIILOR, ÎNREGISTRAREA LOR ȘI EVIDENȚA DĂRILOR DE SEAMĂ

A. Orice tranzacție cu o persoană afiliată trebuie să fie aprobată, înaintea realizării acesteia, de către majoritatea membrilor Consiliului băncii. Consiliul băncii poate delega organului executiv împuternicirile sale de aprobare înaintea realizării tranzacțiilor cu persoanele afiliate, indicate în capitolul I lit.A p.1 și 5, la care suma totală a expunerii băncii față de fiecare persoană afiliată băncii și/sau fiecare grup de persoane, care acționează împreună cu persoana afiliată băncii nu trebuie să depășească suma de suma de 1 mil.lei. Persoana afiliată ce are interes material într-o tranzacție trebuie să părăsească orice ședință la care este pusă în discuție această tranzacție. În cazul delegării organului executiv a

împuternicirilor menționate, subdiviziunea auditului intern va raporta periodic (cel puțin trimestrial) consiliului băncii referitor la volumul și corectitudinea acordării acestor credite.

Hotărârile consiliului băncii, organului executiv colegial, cât și deciziile organului executiv unipersonal privind încheierea acordurilor cu persoanele afiliate trebuie să conțină informația referitor la termenele și condițiile acordului, precum și confirmarea că acordul se efectuează exclusiv în interesele băncii și pe aceleași termene, în aceleași condiții ca și acordurile cu persoanele neafiliate

[Pct.A modificat prin [Hot. BNM nr.194 din 09.10.2008](#), în vigoare 14.11.2008]

[Pct.A modificat prin [Hot.BNM nr.181 din 19.07.2007](#), în vigoare 24.08.2007]

[Pct.A în redacția [Hot. BNM nr.120 din 24.05.2001](#), în vigoare 31.05.2001]

B. Banca trebuie să dețină și să mențină un Registru al persoanelor afiliate băncii (enumerare la lit.A capitolul I) și un Registru al tranzacțiilor cu persoanele afiliate băncii. Tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii se înscriu în registrul respectiv, cu indicarea naturii tranzacției, datei încheierii tranzacției, numărul contractului, sumei și termenelor acesteia. Termenul de păstrare a înregistrărilor în ambele registre este minimum 5 (cinci) ani de la data dispariției afilierii și/sau stingerea obligațiilor.

C. Băncile trebuie să dispună de politici privind tranzacțiile cu persoanele afiliate, aprobate de către Consiliul băncii, care să corespundă cerințelor prezentului Regulament. Consiliul băncii reexaminează cel puțin o dată în an hotărârile adoptate anterior privind tranzacțiile persoanelor afiliate.

D. În termen de 60 de zile din momentul intrării în vigoare a prezentului regulament, fiecare bancă este obligată să prezinte Direcției reglare și control asupra activității băncilor a Băncii Naționale a Moldovei darea de seamă, indicând îndeplinirea punctelor B și C ale capitolului IV. În darea de seamă se indică fiecare credit acordat persoanelor afiliate pînă la intrarea în vigoare și după intrarea în vigoare a prezentului regulament. Pînă la prezentarea dării de seamă la Banca Națională a Moldovei ea trebuie să fie examinată la Consiliul băncii pentru aprobare și să fie semnată de președintele Consiliului.

E. Băncile prezintă Băncii Naționale a Moldovei raportul cu privire la toate tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii, în conformitate cu instrucțiunea Băncii Naționale a Moldovei privind modul de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare.

Banca va prezenta Băncii Naționale lista persoanelor afiliate băncii care va include descrierea criteriului de afiliere pe fiecare persoană în parte. Lista persoanelor afiliate băncii va fi prezentată pe măsura schimbării situației sau cel puțin anual, pînă la data de 15 a lunii următoare perioadei gestionare. Prima raportare va fi efectuată la situația din 31.03.2006.

[Pct.E modificat prin [Hot.BNM nr.13 din 12.01.06](#), în vigoare 03.02.06]

[Cap.IV modificat prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06]

[Cap.IV modificat prin [Hot.BNM nr.32 din 07.02.2002](#)]

[Cap.IV modificat prin [Hot.BNM nr.5 din 08.07.97](#)]

[Cap.V exclus prin [Hot.BNM nr.369 din 15.12.05](#), în vigoare 01.01.06, cap.VI devine cap.V]

V. DISPOZIȚII FINALE

Prezentul Regulament intră în vigoare de la 1 decembrie 1995.

[Anexa abrogată prin [Hot.BNM nr.36 din 08.08.97](#)]